

BOMANIA NOUA

Abonamente: 1 lună Lei 8
6 luni " 45
1 An " 80

Organ de propagandă politică și culturală a tuturor Românilor

Redacție și Administrație
Strada Gogol No. 39 - Chișinău
TELEFON 51

Director: Dr. ONISIFOR GHIBU

Iese în fiecare zi de lucru
Sub conducerea unui comitet alcătuit de Români din toate țările

Principe-Redactor: Dr. ION MATEU

Spiritul politic de prevedere al Ungurilor

Legea ungurească pentru coodora drepturilor și datorioare regelui și nobilimii, așa numita „bula de aur“ din 1222, este, de căte ori se vorbește de ea, totdeauna comparată cu „magna charta libertatum“ din 1215 a Angliei. În istoriei unguri prospătă, cu înăndățire certitudinii absolute, de pe catedrele universității, și superioritatea „bulii de aur“ față de „magna charta libertatum“ și absolută neînțărire a acestuia din urmă asupra celeia dinainte, deși este mai târziu născută în 7 ani.

De aici—călușia este a lor—se răsfrangă în chip absolut clar, că Ungurii sunt un nemți cu spirit de prevedere politică ciosat, cu o putere constructivă de stat puternică, căci înțeleagă înțeleau spiritul biruitor al vremii, ei se fac sprijinitorii acestuia și își birnitorii cu el. Dovadă vreți? Ungaria milenară a rezistat tuturor furtunilor și coroana apostolică a sfântului Stefan niciodată nu a căzut, ca să nu se mai ridică.

Nu contestăm adevarul partea ce cuprinde expoziții suvanților unguri. Maghiarii au, într-adevar, păgini glorioase în istoria lor milenară, din care se vede, că au și stări și alipătoare de multă ari la mariile curente, ce zguduiau temeliile statelor europene. Din punctul acesta de vedere, au dovedit o largă prevedere a întâmpinătorilor și primăvara au evitat de multă o nimicirea țărilor.

Numei este prevederea lor a fost totdeauna egoistă. Au vărsat din hîsug sânge, când era vorba să apere drepturi excluzive de-a nobilimii sau drepturi specifice ungurești. Ori că re-am trudit însă să deschidem din luptele lor mari, căci una pentru interese generale de-a neamului și unei din cadrul monarhiei lor dualiste, pe acestea nu le redem. Din punctul de vedere a intereseelor altora, nu sunt atât de drastice ca zeci.

Cocâlzia este firească: Ardealul, — mărgăritul Ungariei pentru ei și leagănul neamului lui, altarul visurilor de mărire pentru noi, nu poate fi nici păstrat nici cucerit, decât prin

Si vad sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile bogate al-

vii, și poporii stors de suferință

dar nebiruit în credință lui, deschi-

ci cu evlavie buțările ca să pri-

measca.

Și văd sârbatoarea din urmă.

Trozește din temelii lor munții.

Lărgi și deschide râurile

Situația Bazileșteanu

Austro-Ungurii evacuează teritoriile italiene și sârbe.

Comunicat francez

Pe frontul între Oise și Aisne, trupele germane bat în retragere. Între Banogue-D'Herpy luptă **extrem de violență**. Franco-Bugiezii au tăiat la nord calea ferată Vallencienes-Hirson-Mezieres.

În Mesopotamia armatele turcești îl s-a tăiat una din linile de retragere. Mosul e în primejdis.

Comunicat austriac:

Po frontul din Tirol slabă activitate de artillerie între **Brenta și Piave**. Forțe inamicice au ocupat Asolone și Monte Pertica.

Pe secol venetian trupe engleze și italiene au facut progrese.

Conform condițiunilor de armistițiu și pace propuse, trupele noastre care luptă în Italia vor evacua teritorul italic.

Trupele noastre care luptă în Serbia de vest conform planului, vor fi retrase la Drina și Dunăre.

Inamicul nu ne urmărește. Ariergardele armatei noastre din Albania au avut cincini numai cu comitajii.

INFORMATIUNI

Sufințul vremii în parlamentul român

Deputatul **Porsene Ionescu** comentând răspunsul Austro-Ungariei și dezizunile comitetului român, spune că momentul unirii neamului ar fi săptămâna următoare și următoarea săptămâna.

Luăm act.

D. Danielu are o telegramă la redacția noastră.

Legiunile ucrainene în Suceava. — Stiri particolare ne vestesc că legiunile ucrainene din Bucovina și Galizia au trecut apa Siretului, ocupând și sudul Bucovinei împreună cu vechea capitală a Moldovei, Suceava. Nu ne putem explica astfel acest gest desesperat al Rutenilor decât să cătemându-se să nu capete în ziua dreptății celei mari nimic din Bucovina. Întrăgă, căci se știe că în chestruirea bucovineană nău nici un drept, îmbucă acuma căt de mult, ca apoi să aibă din ce lăsa.

Ei uită însă că dreptatea nu să săpteze, Dacă nu o să aibă, trebuie să te duci. Si se vor duce din Bucovina întrăgă!

Laboratorul de Igienă al Facultății de Medicina din Iași (str. Alecsandri No. 2) face, sub conducerea D-^r. Prof. Dr. Marinescu lucrări de chimie toxicologică, bacteriologie și se-rologie chimică.

Se prezintă analize de urmă, analize de sânge (seroreacție Wasserman), cultura din sânge (serodignitatea Widal etc.), analize de lichid celofarachidian, sau gastric, epitelio-

se și cu partidele: avem doar parțiale fără negăști și nici unul nu face nimic; și și cu societățile corale, avem trei trei și nici una nu dă semne de viață.

Proastă "școală" se înveță în Basarabia! I se văd de pe acum roade.

D-^r. T. Neaga, președintele Asociației Invățătorilor, rector al "Școala Moldovenescă" și și al Invățămintului primar din finalul Chișinăului, credem că ore și d-ssu un evadant de spus. Si d. director Cioabă.

Rugănum pe toți abonații noștri să ne trimitem căt mai degrabă abonamentele pe trimestrul Octombrie-Decembrie.

Zvârcolirile în Germania

Militarizmul german fiind în față catastrofă, democratismul începe să predomine într-o trea.

Ici și colo se mai găsesc căt un partizan care, cu glasul tocit, încearcă să mai convingă pe cei de parăi contrare că numai prin militarism se poate câștiga o pace onorabilă.

Ei nu uită, totodată să amenește, că nu va fi liniște în viitor dacă Germania nu scapă cu onoare. Progresiștii germani cred că numai prin luptă se poate ajunge la pace. Astăzi cred și altfel de astfel, numai poate că în sens invers decât o crede deputatul progresist Hausmann.

Coaducerătorii militari în frunte cu Hindenburg care garantează victoria dacă toată națiunea se va scula să-și apere țara, o fac din simțul datoriei, ca să nu se producă debandada în armată și revoluție în țară. Nu-i credem atât de orbi să nu vada prăpădul în care i-ar duce o astfel de măsură.

Deputații dela centru par că ar neținut naționalitatea militariștilor de a se menține la înălțimile dictatorilor, săci că largirea dreptului Reichstag-ului, eu toate că și ei adaugă fraza, cără față de situația creată pare cam neînțeleptă: "dacă nu vom putea ajunge la pace - compromis vom lupta până la ultimul om."

Cei mai modesti par naționaliști, cari aproba răspunsul cancelarului la nota lui Wilson și l-au făcut responsabil pentru vărsarea de sânge dacă nu-i va satisface răspunsul.

Socialiștii cari de la începutul războiului au pierdut noțiunea de consecvență, încearcă acum să se arate consecvență, menținând punctul de vedere al lui Ebert din 4 Sept. 1916 însă cerând schimbarea Constituției.

Rezultatele pozitive ale războiului pentru Germania sunt: până acum cancelarul a fost pus sub controlul Reichstagului, ca pentru activitatea Kaiserului și responsabil cancelarul și ca observă o descentralizare tot mai completă a administrației militare și civile.

De peste Nistru și de peste Dunăre. — Dela frații din Ucraina și Serbia, despărțeau în stânci nimic până bine de curând, nu vin acum acasă aproape zilnic să trăiască. Ieri au fost la redacția noastră frații Zastur de peste Nistru ca să se intereseze de soarta celor 20 de copii care era vorba să fie aduși la școală în Chișinău, iar azi a venit soldatul Sefer Nicolaeu (Cotet), Român din Serbia, care doar este să ale dea noi ce se face eu frații noștri de peste Dunăre.

De să nu adu și o scrisoare de mare interes pe care o vom publica într-un număr viitor.

Nog cine știe de fratele meu Alexandru Predović, fost student la politehnicul din Budapesta și prizonier în Rusia, să-mi scrie pe adresă: Ioan Predović, primar, Sulina.

TELEGRAME

Stadiul actual al demersurilor de pace

După comunicatele germane

Răspunsul german la nota din urmă a lui Wilson a sosit Luni în 15 Oct. în Washington. După cum anunță "Reuter", se confirmă primirea ei, dar Wilson nu va mai da alt răspuns. După președintul Statelor Unite va fi comunicat întreaga corespondență statelor Întegării, toate demersurile următoare se vor face în numele tuturor puterilor Întegării.

După un comunicat din Washington al gazetei "Morning Post" vădjea într-o pace apropiată pars foarte justificată de evenimentele din urmă. Lansing a făcut sărbătoare în Sânătatea în Senat declară că președintul nu va lăsa în nici o imprejurare nimic din cele 14 puncte ale sale. Wilson ar avea, după informațiile cercurilor autorizate din Paris, garantii sigure că propunerile Aliaților vor fi primite de Germania. Înțădu că Germania va primi condițiile armistițiu; delegații Puterilor aliate se vor aduna în prezența colonelului House la Paris pentru a-și explica concepția asupra condițiilor formulate în discursul lui Wilson.

Statele Unite vor fi reprezentate în viitor la conferință prin colonelul House care va primi o impunere extinsă. House a confirmat deja cu Clemenceau, Haig și Meiser și armează constituirea acum cu Foch.

Maximilian Harden despre Germania nouă

Intr-un articol intitulat *Germania nouă și pacea*, M. Harden aduce elogii lui Wilson. „Nici un alt muritor — zice H. — nu e în stare să mobilizeze pentru realizarea oamenilor sale toate forțele pacifice și toate forțele morale ale omenirii ca tocmai acest bărbat, care din cauza convingerilor sale a parăsit președinția Princetonului.

Mai departe el vorbește despre Germania de mâine: O nouă Germanie se va naște prin pace, o Germanie care va avea năsunăță cinstită de a se desfașa de dubla alianță a statelor de putere și a poftei de răpire, precum și de tripla alianță a naționalismului, a imperialismului și a militarismului, și să găsească locul său, în mod liber și demn în cadrul omenirii devonind un membru nobil, activ și folositor al corpului societății popoarelor care vrea să trăiască în liniște..

Armistițiu e acum posibil. Ceasul acesta găsește pe Germania domnic de lunoare și coaptă pentru o pace, care, tocmai fiindă desmilitarizarea pământului și desinfecția de germanii obrajii ai naționalismului și ai poftei de slăpădere, o să fie o pace durabilă.

Germania nouă vrea de aici încolo că morală de stat să urmeze într-o toată legile morale individuale.

Armistițiu și pacea sunt imediat posibile și de aceea necesare. Nu este nici un singur punct asupra căruia nu s-ar putea găsi ușor înțelegeră dreaptă.

Poporul german nu mai vrea să alătură scopuri de razboi; lui nu-i mai trebuie să răsboie; el vrea numai să pregătească o pace umană.

Nota complimentară a Germaniei

Berlin. — Germania a trimis lui Wilson un memoriu complimentar la ultimul său răspuns, în care exprune pe larg reformele pe care Germania le-a adus în timpul din urmă.

Instituția sa și pacea sunt imediat posibile și de aceea necesare. Nu este nici un singur punct asupra căruia nu s-ar putea găsi ușor înțelegeră dreaptă.

Poporul german nu mai vrea să alătură scopuri de razboi; lui nu-i mai trebuie să răsboie; el vrea numai să pregătească o pace umană.

Consiliul tehnic: Filipescu

Seful secției de viticultură și vinificație: Iosif Bahatalovski

Scoala Eparhială de Fete din Chișinău

(Scoala secundară de Gr. II)

Directorul: SANDA ULUBEANU, diplomață și în titulatul băbie din Glasgow (Anglia). Misionară.

Externat și Internat. — Instrucție serioasă. — Profesori ai Statului. Instalație igienică. — Hrană suficientă. — Îngrijirea parintescă. — Educație religioasă.

Plata pe an Internat 300 lei bonar, plătită în bani români. Inserție se primește în Colecția școlară în fiecare zi între 9 a.m. și 2 p.m. în cursul lunii Octombrie.

Inserție se primește în Colecția școlară în fiecare zi între 9 a.m. și 2 p.m. în cursul lunii Octombrie.

Directorul gimnaziului: Dr. Ghenea

LICEU ROMANESC IN CHISINAU

Se aduce la cunoștință generală că cu începerea anului școlar 1918—19 se vor deschide pe lângă gimnaziul I de băieți din Chișinău clase paralele cu toate obiectele în limbă română.

Vor fi admisi atât elevi de școală secundară locală cat și elevi de școală de peste Prut.

Inserție se primește până la 15 Octombrie.

Directorul gimnaziului: Dr. Ghenea

Fabrica de produse chimice

JEAN MAVROJANI — Galați

Se pus în vânzare: Cemicela de sericii foarte bune în orice cantitate. Articlele de tabăcări. Elecționă contra pieței la cazăne cu aburi și soluție Vaseline contra scabiei (râta) la cununi și astinale.

VITĂ ALTOITĂ si producători direcți, prima calitate, autenticitate garantată. Ingrijoră Podgoreni a vizita Pepinierile noastre. Catalog gratis la cerere.

PUBLICAȚIUNE

Directoratul de Agricultură primește cereri de posturi dela persoane, care posedă o pregătire specială, teoretică și practică în ce priveste viticultura și vinificația.

Cerările se pot înainta personal la secția de viticultură și vinificație pe lângă Directorat.

Consilier tehnic: Filipescu

Seful secției de viticultură și vinificație: Iosif Bahatalovski

CTIE de LEM

Editorial, Economic din București, cauță reprezentanți sau depozitari în Muntenia, Moldova și Basarabia.

DIRECTORATUL FINANȚELOR

Publicațiune

De oarecum specula în monedele Odessa, continuă înțâză, se aduce din nou la cunoștință obținând că Statul nu resunoaște altă monedă decât leu românesc și rubla Romanof.

Satele cari își vând produsele la țara sau la oraș să nu primească decât sau lei sau ruble Romanof.

Cursul leului este de 62 jumătate de lei, care își văd produsele la țara sau la oraș să nu primească decât sau lei sau ruble Romanof.

Cursul leului este de 62 jumătate de lei, care își văd produsele la țara sau la oraș să nu primească decât sau lei sau ruble Romanof.

N. R. Nu înțelegem ce rost au publicațiunile Dir. de finanțe relativ la rilele de Odessa, când zemblația jud. Chișinău plătește leafa funcționarilor cu ruble de Odessa și încă cu ruble rute.

Doctorul L. MISSIMI

MAMOR — Faceri, operațiuni, obstrucții

Boli de femei — Consultații 6-8 p.m.

Str. Gogol No. 41 (Alături de postă) Telefon 444

Elev cl. VIII R. cauță meditații de curs secundar (matematică în special) în familie onorabilă.

A se adresa la redacția ziarului.

Doctorul N. BĂILESCU

Sef de serviciu de boli interne

Specialist în boala în special de plămâni și înmă-

— strada Jacobovici 27 —

Consultății 4-6 p.m.

Medic-băstăcă G. B. Borșescu

Medalia în medalia de aur din Paris.

Fost doctor deținut militar al regiunii teritoriale Oltenia.

Prințul consilium pentru boli de dinți.